

Ceļvedis lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātājiem: aizsardzība pret negodīgu tirdzniecības praksi

Publicēts: 17.03.2025.

Konkurences padome ir sagatavojusi praktisku ceļvedi – bukletu, kas palīdz lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātājiem labāk izprast negodīgas tirdzniecības prakses aizliegumus sadarbībā ar iepircējiem. Ceļvedi skaidri un saprotami izklāstīti galvenie negodīgās tirdzniecības prakses veidi aptverot gan melnā, gan pelēkā saraksta prakses veidus, kas nav pieļaujami. Ceļveža mērķis ir stiprināt piegādātāju izpratni un drošību, veicinot godīgu sadarbību pārtikas piegādes ķēdē.

PELĒKAIS SARAKSTS

Pircējam ir aizliegts izvīzīt prasības, ja vien nepastāv iepriekš noslēgta skaidra un saprotama rakstiska vienošanās

- **Maksa par reklāmu**
Aizliegts pieprasīt vai uzspiest tiešā un netiešā veidā maksāt par reklāmu
- **Maksa par tirgvedības pakalpojumiem**
Pircējam aizliegts pieprasīt maksu par mārketinga pakalpojumiem
- **Loģistikas pakalpojumu izmaksu kompensēšana**
Loģistikas pakalpojumam jābūt nodalītam kā atsevišķam pakalpojumam un tas nedrīkst būt ierēķināts produkcijas iepirkuma cenā
- **Pieprasījums pakalpojumu iegādāties no trešās personas**
- **Piemērot atlaidi preču veicināšanas laikā neiztirgotām precēm**
Akcijas atlaidei jāattiecas uz akcijas laikā iztirgotām precēm. Gadījumos, kad par akcijas cenu iepirkās preces nav iztirgotas akcijas laikā, tirgotāja atbildībā ir rīcība ar neiztirgotām precēm

Pircējam par pieprasīto maksājumu par reklāmu, tirgvedību jeb mārketingu un loģistikas pakalpojumiem jāsniedz lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātājam skaidru un izsekojamu rakstveida pamatojumu attiecībā uz kopējo maksājumu vai maksājumu par vienu vienību.

Vienlaicīgi pircējam pēc lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātāja pieprasījuma papildus rakstveida pamatojumam par iepriekš minētajiem maksājumiem ir jāsniedz arī aplēsi ar objektīvām un izsekojamām izmaksām un tās pamatojumu.

Par Negodīgas tirdzniecības prakses likuma pārkāpumiem var ziņot:

 pasts@kp.gov.lv vai sanita.uljane@kp.gov.lv

 +371 67365229

 Anonīmi ziņojot Konkurences padomes tīmekļa vietnē www.kp.gov.lv/ziņot-par-parkapumu

Lauksaimniecības un pārtikas preču PĒGĀDĀTĀJIEM

Ko ņemt vērā sadarbībā ar pircējiem?

2025

Konkurences padome

Ir svarīgi apzināties, ko es kā piegādātāja pārstāvis varu pieļaut un no kā man jāizvairās sadarbībā ar **pircēju***, lai nodrošinātu savam uzņēmumam godīgu tirdzniecību.

Negodīgas tirdzniecības prakses aizlieguma likumā noteikti **aizliegumi**, kas jāievēro sadarbojoties ar piegādātāju.

Sadarbība ietver gan rakstisko komunikāciju, gan mutisko - sapulces, tikšanās, telefona zvanus.

MELNAIS SARAĶSTS

AIZLIEGTIE MAKSĀJUMI

Ar preču pārdošanu nesaistīti maksājumi

Maksa par līguma slēgšanu
Ietver gan tiešu, gan netiešu jeb slēpta veida maksājumu (piemēram, atlaidi, bonuss, dāvana, maksājumu piemērošana ar atpakaļejošu spēku) aizliegumu divpusējos un trīspusējos tiesiskos darījumos

Pircēja administrēšanas izmaksu kompensēšana
Aizliegums piemērot vai uzspiest piegādātājam kompensēt pircējam radušās izmaksas, kas saistītas ar tirdzniecības darba organizēšanu (piemēram, personāla izmaksas, pamatlīdzekļu uzturēšana, nomas maksa u.c.)

Pircēja negūtās peļņas kompensēšana
Aizliegums ietvert tiešu un netiešu maksājumu pieprasīšanu no piegādātāja, ja tā preču pārdošanas rezultāti pircēja tirdzniecības vietās nav īstenojuši pircēja sagaidāmo rezultātu

Maksa par jaunu tirdzniecības vietu iekārtošanu/vecu pārveidošanu
Aizliegums kompensēt ar jaunu tirdzniecības vietu iekārtošanu vai vecu tirdzniecības vietu atjaunināšanu (kosmētiskais remonts, paplašināšanās u.c.) saistītās izmaksas, tostarp pieprasīt netaisnīgus un nepamatotus maksājumus par lauksaimniecības un pārtikas preču piegādi jaunatveramai tirdzniecības vietai

AIZLIEGTIE MAKSĀJUMI

Maksa par preču atrašanās tirdzniecības vietā
Aizliegums prasīt samaksu par preču atrašanos tirdzniecības vietā un to izvietojumu plauktos jeb preču pamata izvietojumu. Izņēmuma gadījumā attiecas uz noslēgtu rakstveida vienošanos starp pircēju un piegādātāju par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās (papildu izkārtojuma vietas, piemēram, papildu stendi, paletes, grozi, gala plaukti).
Papildu izkārtojuma mērķis - preču veicināšana

- Maksa par preču bojājumiem un zudumiem**
Aizliegums prasīt samaksu par preču bojājumiem un zudumiem, kas radušies pircēja telpās vai pēc īpašumtiesību nodošanas pircējam (piemēram, pircēja darbinieku vai pircēja klientu darbības vai bezdarbības rezultātā)
- Klientu sūdzību izskatīšanas izmaksu kompensēšana**
Ja vien klientu sūdzību pamatā nav piegādātāja nolaidība vai vaina (piemēram, prece kļuvusi nekvalitatīva)
- Izdevumu segšana par personāla nodarbināšanu pārdošanai izmantojamo telpu iekārtošanai**
- Maksa par preču glabāšanu, iekļaušanu sortimentā vai to, lai šādas preces būtu pieejamas tirgū**
- Nepamatoti maksājumi (atlaides)**
Aizliegts pieprasīt maksājumus (atlaides), izņemot apjoma atlaidi (atlaidi, ko piemēro atkarībā no pasūtīto preču apjoma) vai akcijas atlaidi (atlaidi, ko ierobežotā un norādītā laikposmā piemēro preču pārdošanas veicināšanai)

*Pircējs - fiziska vai juridiska persona, vai šādu personu apvienība neatkarīgi no vietas, kurā tā veic saimniecisko darbību, ja tās pēdējā finanšu gada neto apgrozījums pārsniedz 2 000 000 eiro, vai Eiropas Savienībā esoša iestāde (valsts, reģionālā vai vietējā iestāde vai vairāku šādu iestāžu apvienība, kas darbojas saskaņā ar publisko tiesību principiem), kas pērk lauksaimniecības un pārtikas preces.

AIZLIEGTĀ RĪCĪBA

- Netaisnīgu sankciju piemērošana**
- Atteikšanās apstiprināt rakstveidā līguma noteikumus**
Pircējam aizliegts atteikt apstiprināt nosacījumus, par kuriem lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātājs ir prasījis rakstveida apstiprinājumu
- Ļaunprātīga komercnoslēpuma iegūšana, izmantošana vai izpaušana**
- Komerčiālo pretpasākumu draudi vai īstenošana**
Aizliegts draudēt vai īstenot komerciālos pretpasākumus, ja piegādātājs izmanto līgumā vai normatīvos aktos noteiktās tiesības (piemēram, preču izņemšana no sortimenta, preču sortimenta samazināšana)
- Vienpusēji līguma grozījumi**
- Lauksaimniecības un pārtikas preču pasūtījumu atcelšana pēdējā brīdī**
Aizliegts atcelt pasūtījumu par 30 dienām isākā termiņā
- Preču atpakaļatdošana**
Aizliegts atdot preces atpakaļ nesamaksājot par tām vai to iznīcināšanu, izņemot (1) nekvalitatīvas preces un (2) jaunas un patērētājiem nezināmas, ja vien iepriekš puses skaidri un nepārprotami rakstveidā par to vienojušās
- Zemākās cenas nodrošināšana**
Pircējam aizliegts pieprasīt piegādātājam nodrošināt zemāko iepirkuma cenu starp visiem piegādātāja pircējiem
- Pasūtījuma maiņa mazāk kā divas dienas pirms šo preču piegādes**
- Preču nepieņemšana**
Aizliegts nepieņemt preces, ja to derīguma termiņš ir vēl vismaz 2/3 no kopējā, kas pārsniedz 30 dienas
- Netaisnīgu norēķinu termiņu piemērošana**
Aizliegti maksājumi, kas > 30 dienas pēc to piegādes ātrbajām precēm;
> 60 dienas pēc to piegādes precēm, kas nav ātrbajās; > 20 dienas pēc to piegādes svaigiem dārzeņiem un ogām**

**Attiecas uz mazumtirgotājiem, kas iepērk no ražotāja vai ražotāja kooperatīvām sabiedrībām un piegādes ir vismaz trīs reizes vienā kalendārā nedēļā.

Brošūra lejupielādei pieejama [ŠEIT](#)

Saistītas tēmas

NTPAL

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/celvedis-lauksaimniecibas-un-partikas-precu-piegadatajiem-aizsardziba-pret-negodigu-tirdzniecibas-praksi>